

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Херсонський інститут

МАУП

Кафедра менеджменту організацій

Затверджую
Директор МАУП
С.В. Діденко
" 22 " вересня 2021 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Менеджменту організацій
Протокол № 1 від 1 вересня 2021 р.
Завідувач кафедри А.В. Демченко

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етика бізнесу

спеціальності: 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня)

освітньої програми: Менеджмент
(назва освітньої програми)

спеціалізації: Економіка та управління бізнесом
(за наявності) (назва спеціалізації)

Херсон 2021

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Демченко Алла Вікторівна, к.ф.н, доцентка, доцентка кафедри менеджменту організацій

Викладач:

Демченко Алла Вікторівна, к.ф.н, доцентка, доцентка кафедри менеджменту організацій

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту організацій

Протокол від 1 вересня 2021 р. № 1

Завідувач кафедри А. В. Демченко

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми «Менеджмент»
(назва освітньої програми)

_____. _____. 2021 р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____
(підпис)

Силябус перевірено
2 вересня 2021 р.

Заступник директора В. П. Вишневський

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

**Херсонський інститут
Кафедра менеджменту організацій**

Назва дисципліни	Етика бізнесу
Викладач	Демченко Алла Вікторівна
Портфоліо викладача (-ів)	https://maup.net.ua/kafedry/menedzhmentu-organizacij/sklad-kafedry
Контактний тел.	+38(050)-97-47-614
E-mail:	alladama@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.net.ua/kafedry/menedzhmentu-organizacij/vybirkovi-dyscypliny
Консультації	п`ятниця, 13.10-14.30, ауд.202

1. Коротка анотація до дисципліни. Цей навчальний курс ознайомить із правилами та нормами, що регулюють відносини суб'єктів бізнесу; дасть розуміння основних понять, принципів і норм етики та етикету службового спілкування; ознайомить із національними традиціями мовної поведінки; розкриє особливості етики службового спілкування з аудиторією та етики комерційних переговорів; сформує вміння організувати і провести службові наради та засідання, а також вміння правильно обрати стратегію і тактику службового спілкування; навчить правильно застосовувати методи та прийоми мовнопсихологічного впливу на аудиторію та вправно користуватися засобами виразного мовлення і невербальними засобами комунікації; дозволить сформулювати та обґрунтувати рекомендації щодо вдосконалення культури мовної поведінки; виробить здатність розпізнавати словесні маніпуляції та обирати прийоми протидії їм.

2. Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи моральних та культурних цінностей; розуміння норм професійної етики, культури менеджменту.

Завдання: формування загальних та фахових компетентностей щодо зберігання та примноження моральних та культурних цінностей при виконанні професійних обов'язків, створення розвинутої культури менеджменту, розуміння сучасних вимог бізнес-етикету, розвитку культури ділового спілкування в усній та письмовій формах.

3. Формат курсу: очний (offline).

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл.1

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК2 - Здатність до застосування концептуальних і базових знань, розуміння предметної області і професії менеджера.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань у формі презентації)
ЗК3 - Здатність здійснювати усну і письмову комунікацію професійного спрямування державною та іноземною мовами.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (у формі співбесіди, тестування)
ЗК5 - Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (екзамен у формі тестування)
ЗК6 - Уміння розробляти і впроваджувати політику адаптації, навчання та розвитку персоналу організації, визначати цілі, завдання та види поточної ділової оцінки персоналу відповідно до стратегічних планів організації	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне (у формі співбесіди), підсумкове (екзамен у формі тестування)
ФК8 - Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань у формі презентації)
ФК10 - Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (у формі співбесіди)
ФК12 – Уміння розробляти і впроваджувати політику адаптації, навчання та розвитку персоналу організації, визначати цілі, завдання та види поточної ділової оцінки персоналу відповідно до стратегічних планів організації.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (екзамен у формі тестування)
РН 2 - Уміння використовувати у практичній діяльності знання з теорії управління; демонструвати знання основних теорій мотивації, лідерства та влади для вирішення управлінських завдань, уміння використовувати різні способи вирішення конфліктних ситуацій в організації.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань у формі презентації), підсумкове (у формі тестування)
РН 17 - Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (екзамен у формі тестування)

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 52 години аудиторної роботи; 68 годин – самостійної роботи.

6. Статус дисципліни: *вибіркова*

7. Пререквізити: Курс «Етика бізнесу» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами «Філософія», «Етика та естетика», «Соціологія», «Психологія».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – проектор та комп'ютер для проведення лекцій та практичних занять.

9. Політика курсу:

Дотримання академічної доброчесності.

Відвідування лекцій та практичних занять згідно з розкладом.

Виконання завдань у встановлені терміни.

Пропущені теми у повному обсязі опрацьовуються під час самостійної підготовки.

Заохочується використання науково-методичної літератури та джерел, які не вказані у списку рекомендованих.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з **двох змістових модулів**. Кожен модуль у складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- **Змістовий модуль 1.** «Бізнес-етика організації, фірми» (лекційні теми 1-9, семінарські теми 1-3);

- **Змістовий модуль 2.** «Етичні норми ділового спілкування» (лекційні теми 10-17, семінарські теми 4-9).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в малих групах із презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор із демонстрацією набутих навичок).

Здобувач вищої освіти працює з інформацією самостійно, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконує усні та письмові завдання, виступає з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою, так й індивідуально, моделює поведінку у конкретних професійних ситуаціях.

Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації (*критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни*).

- виступ-інформування за темами семінарських занять;

- семінар з індивідуальною та груповою роботою;

- семінар у формі дебатів.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	9	9	8	8
Відвідування семінарських занять	1	4	4	5	5
Робота на семінарському занятті	10	4	40	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-	-	83	-	93
Максимальна кількість балів:			176		
176:100=1,76. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,76 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає опрацювання електронних джерел, робота з друкованими публікаціями (наукові праці, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5-7 хв. зі слайдами). Тематика завдань пропонується викладачем. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- слайди до презентації – 5 балів
- повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
- якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 балів
- самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен. Здобувачі вищої освіти готують мультимедійну презентацію. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання екзамену див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча навчальна програма дисципліни*).

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Воронкова В. Г. та ін. Етика ділового спілкування. Львів, 2016. 312 с.
2. Грищенко Т.Б. та ін. Етика ділового спілкування. Київ: ЦУЛ, 2019. 344 с.
3. Дученко М. М., Шевчук О. А. Бізнес-етика: конспект лекцій. Київ, 2020. 56 с.
URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/39693/1/Posibnyk_Biznes-etyka.pdf
4. Прищак М. Д. Етика та психологія ділових відносин. Вінниця: ВНТУ, 2016. 151 с.
URL:
http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12212/Етика_та_психологія_ділових_відносин.PDF?sequence=1&isAllowed=y
5. Радченко С.Г. Етика бізнесу. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 396 с.

Додаткова:

1. Балатан В.П. Професійна етика: навч. посіб. / В.П. Балатан, Л.В. Гуцаленко, Н.Г.Здирко. Київ: ЦУЛ, 2017. 252 с.
2. Клеммер Дж. Как создать команду победителей. Корпоративная культура, система мотивации и вечные принципы успеха, которые исповедуют 100 самых эффективных и прибыльных компаний в мире. Пер. с англ. URL:
3. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування. Київ: Університетська книга, 2019. 222 с.
4. Лавриненко В. Н. Ділова етика та етикет. URL:
https://stud.com.ua/111646/etika_ta_estetika/dilova_etika_ta_etiket
5. Савельєв В.П. Етика: навч. посібн. Львів: Магнолія, 2017. 279 с.
6. Пентилюк М.І. Ділове спілкування та культура мовлення: Навч. посіб./ М.І.Пентилюк, І.І.Марунич, І.В. Гайдаєнко. Київ: Центр навч. літ. 2019. 224 с.
7. Фукуяма Ф. Довіра: Соціальні добродії і шлях до розквіту./ пер. з англ. URL:
<https://pidru4niki.com/filosofiya/fren>

Електронні ресурси

1. Баранівський В.Ф., Скворцова Т.Г. Етика бізнесу: Навчальний посібник. Київ: Видавець ПАЛИВОДА А.В., 2008. 200 с. URL: <https://studfile.net/preview/5205827/>
2. Співак В. А. Ділова етика. URL:
https://stud.com.ua/21928/etika_ta_estetika/dilova_etika

3. Черушева Г.Б., Пархоменко В. В. Економічна культура та професійна етика. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів освітнього рівня «магістр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Київ, Національна академія статистики, обліку та аудиту, 2018. 79 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/3993>
4. Чмут Т.К., Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування: Навч. посібн.. URL: <https://subject.com.ua/pdf/38.pdf>
5. Definition of Business Ethics. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/business-ethics.asp#ixzz4Zjd3JSgF>
6. Sandberg J. (2010). Business Ethics. URL: <https://www.rep.routledge.com/articles/thematic/business-ethics/v-1>

Інформаційні ресурси:

1. https://first-online-education.com/en/certificat/iccf-columbia-business-school/?utm_source=GOOGLE&utm_medium=POST&utm_campaign=ICCFEN-F21-GA-TA&gclid=EAIaIQobChMIyPzO9rnW8wIVXQWiAx3YpAESEAAAYASAAEgLatPD_BwE Сайт КСВ (Корпоративна соціальна відповідальність)
2. https://unic.org.ua/upload/files/unic_certification_of_compliance_and_business_integrity_level_UKR.pdf Всеукраїнська мережа Добročесності та Комплаєнсу
3. https://www.worldbank.org/en/about/unit/ethics_and_business_conduct Офіційний сайт Всесвітнього банку, повні тексти різних кодексів етичної поведінки

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Етика бізнесу»

Разом: 120 год., з них 34 год. – лекції, 18 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 68 год.

Кількість балів за семестр	176 балів									
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II				
Назва модуля	Бізнес-етика організації, фірми (83)					Етичні норми ділового спілкування (93)				
Лекції	1-4 (4 бали)	5-6 (2 бали)	7(1 бал)	8-9 (2 бали)	10(1 бал)	11-12 (2 бали)	13 (1 бал)	14 (1 бал)	15-16 (2 бали)	17 (1 бал)
Теми лекцій	Етика бізнесу та публічної сфери: сутність, особливості, місія	Професійна етика	Діловий одяг	Корпоративна культура	Формування й підтримка етики у публічній сфері	Ділова бесіда	Ділові зустрічі	Ділові папери	Колективне ділове спілкування	Безконфліктне спілкування
Семінарські і практичні заняття	1 (11 бал)	2 (11 бал)	3 (11 бал)	4 (11 бал)		5 (11 бал)	6 (11 бал)	7 (10 бал)	8 (11 бал)	9 (11 бал)
Теми семінарських занять	Ділова етика в бізнесі	Діловий етикет	Діловий одяг, жести	Корпоративна культура в організації		Спілкування як інструмент професійної діяльності менеджера	Етикет ділових зустрічей	Норми ділового листування	Форми колективного обговорення ділових проблем	Методи безконфліктного спілкування
Самостійна робота	1 (5 балів)					1 (5 балів)				
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)					модульна контрольна робота №2 (25 балів)				
ІНДЗ	1 (30 год)									
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,76									